

Приморске Новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА XIV БРОЈ 274.

25. MAJ 1985.

ЦИЈЕНА 10 ДИНАРА

УЗ 25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ

УЛОГА И ПОЛОЖАЈ ОМЛАДИНЕ

Сложеностање и проблеми у друштвено-економском развоју неповољно се одражавају на омладину, па њену садашњост и перспективу. И поред позитивних резултата и доприноса који се не смију занемаривати и подијењивати, ССО не остава рује улогу адекватну упознама омладине у нашем друштву, ни стварним друштвеним интересима, нити довољно организовано користи институције и механизме самоуправног друштва за обезбеђивање утицаја на укупан друштвени развој, и у оквиру њега, за поступније потребе и интересе младих.

Економска стабилизација и даљи развој политичког система социјалистичког самоправљавања на основу Устава, ЗУР-а и Дугорочног програма економске стабилизације, јачање идејно-политичког и акционог јединства и остваривање водеће улоге СК у друштву су револуционарни задаци који карактеришу садашњу етапу борбе за остваривање интереса радничке класе. Они захтијевају максимално активирање свих расположивих потенцијала и субјективних снага нашег друштва. За њихову реализацију везана је и перспектива младе генерације, па је природно да у борби за друштвени прогрес Савез комуниста тражи и налази снајан ослонац у омладини и да ствара друштвене услове да млади — својом свежином, знањем, креативношћу и смјелошћу — дају крупан допринос остваривању тих задатака.

Проблем незапослености као један од најкрупнијих социјалистичких, друштвено-економских и политичких проблема, сигурно је највећи проблем значајног дијела омладине. Крајем децембра 1984. незапослених у Црној Гори било је 37.337 да би тај број већ у марта 1985. године био 39.074, од којих су више од 80 одсто млађи од 30 година. Ови подаци довољно говоре о озбиљности ситуације у којој се налазимо. Осјећај сумњности и бескорисности у породици и у друштвеној средини, макар био и привремен, неминовно опредељује политичко расположење и од њега незапослених и њихових породица према друштву. Да нас су, ради тога, гласније не го јуче критике младих људи и њихови захтјеви да сви субјекти, без изузетка, предузму организоване и ефикасне мјере и брже налазе решења у оквиру постојећих услова за запошљавање. Ови захтјеви и критике су тим прије оправдани, јер досада шта активност и резултати у повећању продуктивног запошљавања ни приближно не задовољавају.

Постоје многе деформације у области запошљавања. Непоштовање закона, друштвених договора и саопштава

них споразума о запошљавању, намјештање конкурсса, протекционизам и друге ано малије и деформације које су, поред осталог, израз не развијеног самоуправљања и грубоносвојинског односа у многим ОУР-има и радним саједницама, не само да су облици растакања социјалистичких вриједности и морала, него су таквог обима и по политичког значаја да битно утичу на политичко расположење и укупно стање односа у друштву. То захтијева бескомпромисну борбу против таквих појава и њихових носилаца.

Тек у последње вријеме ја ча сазијање да програм економске стабилизације и бржег напретка друштву у великој мјери зависи од знања и науке, од способности система образовања да одговори захтјевима научнотехничке револуције, социјалног и културног развоја и од његове отворености према потребама удруженог рада и друштва у целини.

У читавом систему образовања осјетан је пад квалитета васпитног-образовног рада. Посебно забрињавају заиста поразни резултати ефикасности учења, као и низак пројечни ниво стечених знања.

Доминирајући свијест да се ефикасност и квалитет учења битније не могу промијенити, јер се узорци налазе у неповољном положају образовања и малим могућностима запошљавања послије завршетка школовања.

Тешките негативног идејног дјеловања све више се преноси и у области културе и масовних медија. Поред осјетног пада нивоа и естетских критеријума, све се више испољавају и пласирају потрошачки менталитети, егоизам и индивидуализам и жеља за лагодном егзистенцијом мимо рада.

НА БЕЧИЋКОЈ ПЛАЖИ „ПРОКЉУЧАЛО“

Прогнозе да ће овогодишња сезона бити успешна већ се остварују. Најбољи пријер за то је хотелски комплекс у Бечићима.

У пет хотела, депадансима и вилама овог хотелског града средином маја било је попуњено свих 2.400 кревета. У односу на исти дан прошле године посјета је била за сто одсто, па у овом узорном колективу с преко три стотине запослених сматрају да ће им се планови о овогодишњој богатој туристичкој жетви остварити.

Истичу да су отворањем ноћног локала у хотелу „Монтенегро“ и клуба за госте

ПРЕД ИЗБОРЕ У САВЕЗУ КОМУНИСТА

КАНДИДОВАТИ И БИРАТИ НАЈСПОСОБНИЈЕ

У расправи на заједничкој сједници Предсједништва ОК СК и Комисије за развој Савеза комуниста и кадровску политику, која је била посвећена утврђивању задатака око избора у основним организацијама, указано је, између осталог, да се избори не ограничавају само на организациону процедуру или персоналне промјене, већ су и прилика за критичко пре спитивање рада Савеза комуниста. У том циљу посебну пажњу треба посветити остваривању улоге основних организација, њиховом методу и садржају рада, јер се у њима води и добија битка за остваривање политике Савеза комуниста. Зато у центру пажње треба да буде анализа положаја основне организације и њен однос према осталим друштвено-политичким организацијама, самоуправним, пословним и другим органима.

Предизборне и изборне активности, које су већ у току, треба да буду потврда и принципа демократичности кадровске политike у Савезу комуниста, па за одређене функције треба истицати више кандидата, предлагати више радника, младих људи и жена, односно бирати најспособније и најодважније комунисте.

Ако тако будемо поступали приликом избора новог руководства у основним организацијама, постићићемо да њихов рад оживи и оне постану политичка снага у средини у којој дјелују. До сад многе основне организације то нису биле, у великој мјери, и због спрете између партијских руководстава и пословних органа.

Успјех предстојећих избора умногоме ће зависити и од тога колико се будемо из

борили да отклонимо већ уobičajeni формалистички приступ изборима и елиминишимо линију мањег отпора, што ће сигурно доћи до изражaja у појединачним организацијама. Зато се треба су представити некритичким изјештајима и анализама рада, као и предлагашу и избору оних кандидата који се кандидују и бирају само за то што нико други неће да се прихвати одређених дужности. Значи, треба предлагати и бирати активне, способне и креативне комунисте, који, како народ каже, немају „мрвица у цеповима“ и који ће својим личним примјером, угледом и ауторитетом моћи да поведу чланство у праве акције, а од основних организација направе авангарде у свим радним организацијама и мјесним заједницама.

АКТУЕЛНО

КАКО ДО ВОДЕ?

Захваљујући срећним околностима, снабдијевање подручја Будве пијаћом водом још не представља проблем. Годинама су, наиме, чињени напори да се он ублажи. Поред изворишта у Режевићима, вода се у водовод од Петроваца до Будве доводи из прминичког села Подгор. Она се из извора испумпава до највише коте на Паштровској гори, а одатле слободним падом слизи у водовод.

Али, ту је и крај. То што Петровац већ годинама у „шипицу“ сезоне по неколико сати дневно остаје без воде говори да се морају тражити трајнија решења за обезбеђивање довољних количина воде на потезу од Јаза до Будљарице, где туризам представља основу привреде и живљења.

Укупан даљи развој туристичке привреде на нашем подручју зависи од изградње

регионалног водовода. Наше коначно опредељење су изворишта у базену Скадарског језера, и дилема с тим у вези више не постоји — каже предсједник Извршног одбора Скупштине општине Радо Грегорић.

Будва прихвата и подржава изградњу регионалног водовода уз прибрежје Црногорског приморја, у кога би вода дотицала цијевима који би тунелом од Скадарског језера водио до морске обале а вода се потом водоводом разводила према Улцињу, на једној и Боки којима се на другој страни.

Као привремено решење је да се у водовод, који ће се изградити уз обалу (сматра се да ће до пробијања тунела проћи више година) да се укључе сва изворишта од Улциња до Херцег-Новог. Но, и то, опет, представља привремено решење, па пробијање тунела остаје као једино решење да се на „случај“ воде стави тачка.

Д. Н.

„Југотурса“, затим адаптацијом неколико ресторана и тераса и изградњом нових спортских објеката створили услове за обогаћивање и проширење ванпансионасне понуде. Она по госту тренутно износи 600 динара и у односу на мај прошле године дневно је већа за милион динара.

Госте ове „фабрике девиза“ у ресторанима и на терасама већ забављају четири оркестра, а изградњом нових спортских терена и повећањем реквизита и опреме створени су услови за садржајнију забаву и рекреацију гостију на плажи и мору.

Д. Н.

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

БОРИТИ СЕ ЗА СВАКОГ МЛАДОГ ЧОВЈЕКА

Друже уредничке!

Радосни смо што наша дејца и унуци нису прошли кроз тешкоће какве смо ми превалили, што су њима створени болни животни услови, што су данас неупоредиво веће могућности за стицање об разовања у свим доменима културног и спортског

развоја. Све нас ово радије, али није добро да се младом човјеку, који тек ступа у живот, на свим његовим раскрсницама прича како му је све дато и све доступно. То понекад доводи до готованства, а као резултат тога олако се схвата жи вот.

НЕДОСТАЦИ НА ПОЧЕТКУ СЕЗОНЕ

Једно од најљепших мјеста у Будви, „Мали парк”, у непосредној близини Аутобуске станице, био је, због своје хладовине, најпосећеније мјесто у „метрополи црногорског туризма”. Нажалост, датас то више није, јер нема ни једне канте за смеће, па сви они који су на пролазу остављају иза себе брда разноврсних кутија, по чевши од сардина и месних доручака до тетрапака. Та „слика” све до сутрадан привлачи гомиле муха и тјера све оне који су жељни хладовине.

Најтраженије мјесто Будвани и странаца, „Под парком”, на Пизани, без прашине је и с погледом на Стари град и море. Међутим, ни ту нема мјеста за одмор. Прије дније било је 12 клупа, а сада је остало свега пет којима фали девет дасака.

Прошле године Комунално предузеће направило је око 150 нових клупа. Ако мислите да је већи број стављен „Под парком”, преварили сте се. Клупе су стављене тамо где има и сувише прашине, као, на пример, пред стару здравствену станицу (главна пролазница за Стари град и хотеле), затим на паркингу испред

„Центропрома”; код старе поште — да имате поглед на стару пошту и на свега двије зграде; на улазу у приватну гостионицу и на тротоар уз такси-станицу. Тако су и Будвани и туристи принужени да сједе на бетонској огради парка.

Од „Црвене зграде” испред Сајма до Тргнице морате најмање десетак пута прећи преко магистрале, јер су на пјешачком пролазу паркирани не само аутомобили него и аутобуси, чак и камioni са приколицама! Шта то све значи, нарочито за дејцу и старе, нека то пресуде они који су за то надлежни, узвеши у обзор да је то главни магистрални пут за Титоград, Цетиње и Улцињ.

Као сваке године, ради одржавања садница и цвијећа, Комунално предузеће по парковима залива све насаде. Све би то било и нормално и добро, кад би то полијевање било у току ноћи и зоре, а не да почине између шест и седам, па до девет сати и тада су све клупе боље заливене него сами насади. Према томе, нема сјећања у парку све до поноћи када се клупе осуше.

Никша ФАБРИС

Неки родитељи, из најбољих побуда, настоје да избаве своју дејцу од разних искушења, па и од рада! Притом се често овако расуђује: ми смо се нарадили и напатили — нека бар њима буде боље! А добро не може бити онome који зна само да узима, али не и да да је истом или већом мјером. Себичњаци, грамзивци, бадаваџије и пјанинице сами су себи највећи непријатели. Догађају се и апсурдне ствари, изоставју са часова, или с посла и одрасли „ћачкићи”, направе неки изгреб или се напију у радно вријеме или, чак, украдују, а њихов татица или мамица потрче у радну организацију, школу или милицију да „објасне” и „оправдају” такав поступак, чинећи сину медвјеђу услугу. Живот показује да за овакву „бригу” мало ко враћа добром и својим родитељима и свом народу.

Иако овакве појаве нико масовне, доста су забрињавајуће, а задатак нам је да водимо борбу за сваког човјека. Родитељска љубав не смije бити слијепа, као што не смije бити слијепа ни брига друштва према младој генерацији. Но, управо, бринући се о нашим младима, размишљамо овбично о њиховој будућности, желећи им све најбоље, ми смо обавезни да усађујемо омладину и љубав према раду, осјећање дужности и одговорности.

Васпитање не зна и не смије да зна ни за какве изузетке, и треба свакодневно и с пуно одговорности подизати младе од стране родитеља, школе, омладинских организација и свих других чији налазица нашег самоуправног социјалистичког друштва, а све у циљу да се млади правилно усмјереју у живот.

Ратко Радомир
РАЂЕНОВИЋ

ПЕКО ЛИЈЕШЕВИЋ

БОРБЕ ЗА СЛОБОДУ И РЕВОЛУЦИОНАРНИ ПОКРЕТ

VII
БОРБА НА БРАЈИЋИМА — НАЈУСПЈЕШНИЈА
АКЦИЈА ЦРНОГОРСКОГ УСТАНКА

На Паштровској гори 15. ЈУЛА формирани су: војни штаб и команда мјеста (Ограђеница), који су, заједно са партијским руководством, донијели већи број од-

лука: о одбрани села и подјају, збрињавању и исхрани устаника и изbjеглог народа, скидању лјетине и њеном изношењу у планину. У одсуству веза са МК КПЈ Бар.

Ускоро је, 18. јула, дошло до борбе на Брајићима, најуспјешније акције против окупатора на овој територији у току читавог рата и једне од најуспјелијих акција и највећих победа црногорских устаника у Тринаестојулском устанку у општини Ушће. У току дана, од 7 до 15 часова, Брајићка чета (око 60 бораца) и Подгорско-Томићки одред (35-40 бораца), којима су се придржали устаници из Мана (двоје групе са око 30 устаника) и из Паштровића (око 20 бораца) разбили су италијански 108. фашистички моторизовани батаљон, јачи не око 500 војника, углавном „црних кошуља”, и спријечи-

ЛИКОВИ ПАЛИХ БОРАЦА

АНДРИЈА ЛАЗОВ ЉУБИША

Рођен је 1902. године у Светом Стефану. Завршио четири разреда основне школе. Земљорадник.

Пријеклом је из сиромашне сељачке породице. Послије завршене основне школе помагао је у обради имања и у обављању других сеоских послова, јер, иако је био природно бистар и добро учио, није имао материјалних услова да продужи школовање. Мало имање није могло да обезбиједи осnovna средства за живот по родици, па је, чим је одрасла, повремено радио и на државним радовима. Тада је, долазећи у додир и дружећи се с напредним људима упознао тежину и неправде живота у ненародној Југославији, а постепено и путеве рада и борбе за промјену таквог стања и успостављање новог, праведнијег и хуманијег друштва. Упознао је карактер и улогу КПЈ и идејно и политички се опредије лио за циљеве револуционарног радничког покрета. Када је, половином 1932. године, формирана Ћелија КПЈ у општини Свети Стефан, Андрија је постаје њен члан и секретар. Од тада организује и усјећио руку многима многим облицима и садржајима масовног политичког и културно-просвејетног рада. Био је добар агитатор за листу Удружене опозиције. У јануару 1941. био је поново ухапшен и спроведен у конценративни логор у Смедеревској Паланци, где је остао до априлског рата 1941. Услјед веома слабих услова живота, малтретирања и мучења у затворима био је ослепљен.

По изласку из затвора, иако измучен, не престаје са револуционарним радом. У време скупштинских избора, ујесен 1938. године, био је активни агитатор за листу Удружене опозиције. У јануару 1941. био је поново ухапшен и спроведен у конценративни логор у Смедеревској Паланци, где је остао до априлског рата 1941. Услјед веома слабих услова живота, малтретирања и мучења у затворима био је ослепљен.

Послије капитулације бивше Југославије и окупације земље живио је код куће и радио на имању. У 13.-јулском устанку учествовао је у борбама против Италијана на подручју Светог Стефана и Милочера. Италијани су га 25. јула 1941. године, заробили и одвели у Свети Стефан, где је био подвргнут мучењу. Истог дана стријељан је у маслињаку изнад Светог Стефана.

Пљачкале имовину, хапсиле, стријељале и интернирали. Житељи Марковића одведени су у будванску затвор. Највећи и најтежки злочин италијански фашисти извршили су у Брајићима: запалили су све куће и друге зграде, стријељали четири угледна домаћина и устаника, уништили или опљачкали сву покретну имовину, а та корећи, своје одрасло мушко становништво, послије свирепог премлаћивања, одвели у затвор, а касније интернирали у Албанију. Крајем јула и у току августа Италијани су стријељали у Буљарици, Петровицу, Светом Стефану и Будви 38 устаника и грађана.

Већ крајем јула дошло је до осипања устачких редова и осјеке устанка. Многи борци, који су се вратили кућама и покушали да се легализују, ухапшени су и интернирали. Али, највећи број чланова Партије, као и један број других одлучних бораца, остао је у илегалству с

Приморске
новине

Лист ССРН општине Будва. Уређује: Редакцијски колегијум, Главни и одговорни уредник: Владимира Станчић. Издавач: Културни центар Будва. Адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва, телефон: 41-194 — Број жијро-рачуна 20710-603-1809 код СДК Будва — Штампа: РО Задар — графичке производе и услуге „Андреја Палташић“ — Котор — Претплата: годишња 350 динар; за иностранство 10 долара. — Рукописи се не враћају

тор, партијско и војно руко водство се, у циљу објединавања је, повезало са МК КПЈ Бар.

Ускоро је, 18. јула, дошло до борбе на Брајићима, најуспјешније акције против окупатора на овој територији у току читавог рата и једне од најуспјелијих акција и највећих победа црногорских устаника у Тринаестојулском устанку у општини Ушће. У току дана, од 7 до 15 часова, Брајићка чета (око 60 бораца) и Подгорско-Томићки одред (35-40 бораца), којима су се придржали устаници из Мана (двоје групе са око 30 устаника) и из Паштровића (око 20 бораца) разбили су италијански 108. фашистички моторизовани батаљон, јачи не око 500 војника, углавном „црних кошуља“, и спријечи-

ли његов прород ка Обзовици и Цетињу. Батаљон је пре

трплио велике губитке. Према

италијанским извјештајима,

имали су погинулих, око 40 ра

нећи и преко 160 несталих (у

ствари, највећи број њих је,

такође, погинуо). На бојишту

чепријатељ је оставио велики

број возила, наоружања и

друге војне опреме, међу

њима и један тенк (то је, за

право, први тенк уништен у

НОВ-у). Устаници су имали

два мртва и два рањена. По-

гинула су и три таоца које

су Италијани били узели из

Будве са собом.

Уз бољу организацију деј

ства, цјелисног посједа

ње положаја и уз одговара

јуће командовања, пораз

Италијана био је, свакако,

далеко већи.

Крајем јула, преко читаве

територије, нарочито Браји

ћи, Паштровске горе и Паш

тровића, наступале су коло

и стрељачки стројеви ве

лике фашистичке казнене

експедиције, палиле села,

ИЗ ОДЈЕЉЕЊА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА

ТИЈЕСНО ЗА ПРЕКРШАЈЕ

У Одјељењу унутрашњих послова припремили су се за овогодишњу туристичку сезону — може се рећи да се армија туриста дочекује спремније него до сада. Стога је на мјесту тврђња да лопови, цепароши и силације — ти стални пратиоци „савремених иомаџа“ — немају љетос шта да траже на „ривијери бисерних плажа“. У велику акцију заједнички су укључени радници Одјељења унутрашњих послова и угоститељско-туристичких организација с подручја наше општине.

— Могу рећи да смо остварили јединствену сарадњу у Црној Гори, првенствено с угоститељско-туристичким организацијама, каже Радмило Живаљевић, начелник Одјељења унутрашњих послова у Будви. — Пошто су годинама цепароши, изазивачи туче, провалници и силације настојали да девалвирају с муком стицани туристички углед, сјели смо за сто заједно с угоститељима и почели заједнички посао. Он неће бити кампањски, нити су, пак, угоститељске и друге организације укључене формално. Ради се о дугорочном програму који има за циљ да обезбиде мир за посјетиоце овог дијела обале.

У акцију је практично укључена цијела друштвено-политичка заједница општине. Жеља је да се максимално сузи простор за дјеловање изгредника, посебно у љетњим мјесецима, када се број становника будванске ривијере повећа за неколико пута.

Највеће туристичко насеље не само у комуни него и шире је „Словенска плажа“. Завршено лани, ово насеље с 2500 кревета је „град у који се током сезоне сели цијела Будва“. Поред соба за спавање, ту су ресторани, шеталишта, спортски терени, ноћни барови, продавнице... Осим гостију који ту бораве, у ноћним часовима окупи се мно-

Г. С.

пушком у руци, живећи и радећи под веома тешким условима, изложени честим не пријатељским потјерама. На боре, посебно на комуничесте, нарочито је негativno дјело вада недостатак везе с партијским руководством...

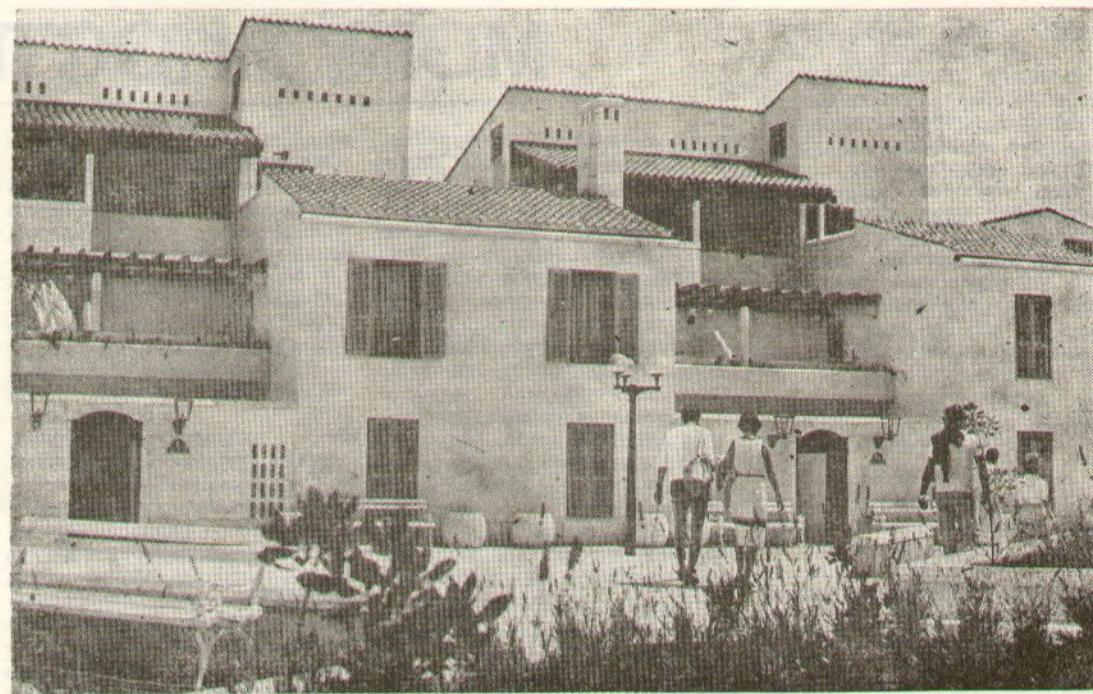
Чињеница да су најбољи кадрови сачувани од хапшења и уништења, као и успостављање, другом половином августа, партијских веза с Окружним комитетом КПЈ Цетиње и добијање помоћи од њега, ускоро су довели до успешног јачања и учвршења партијске организације, оживљавања партијско-политичког рада и консолидације и учвршења герилских (партизанских) група.

Септембра 1941. по одлуци ПК и ОК КПЈ, партијска организација Будве, Светог Стевана и источне Боке припремљена су МК КПЈ Бар одакле је требало да убудуће добијају директиве за рад. Та од

лукса најшла је на отпор и неприхватање од стране једног броја чланова Партије из Светог Стевана и Маина. У току септембра изтервенисала је Покрајински комитет КПЈ и неколико комуниста било је оштро кажњено. Почетком октобра за ову територију, Грабљ, Котор и Тиват формиран је Међуопштински комитет КПЈ, код кога ће се, све до априла 1942. године, често налазити и поједини чланови Мјесног комитета Бар и Окружног комитета КПЈ Цетиње. Комитет је имао пет чланова. Вељко Митровић био је његов секретар.

ЈАЧАЊЕ НОР-а. ПЉЕВЉА. ФОРМИРАЊЕ ЈЕДИНИЦА И БОРБА НА ПАШТРОВНИЦИ

В ЕЋ У ОКТОБРУ 1941. почeo је да оживљава партијско-политички рад на

У туристичком насељу на „Словенској плажи“

ПРЕДСЕЗОНА МИМО ОЧЕКИВАЊА

ПРЕБУКАНИ ПРИЈЕ ЉЕТА

Од рекордне 1978. године, на нашој ривијери нисмо чули ријеч пребукања. Из простог разлога што од тада није било вишака гостију у објектима Будве, Бечића, Светог Стевана и Петроваца. Ових мајских дана, дакле у вријеме предсезоне, поново чујемо ту ријеч. И док смо је с муком изговарали и писали те 1978. године, јер нас је био стид од домаћих и страних туриста, које нијесмо имали где смјестити, сада нам је драго чути да смо пребукирани. Коначно, гости, опет, стижу у великим броју, опет смо, како би се то рекло, на цијени. Недавно су у туристичком насељу „Словенска плажа“ били, заиста, на мукама: како и где смјестити „прекобројне“? На ћеји су рјешења: упућени су у друге хотеле и није било негодовања. Ту су, на бисерним плажама наше ривијере,

— Посјета је, заиста, изнад очекивања, каже нам Бранко Бојковић, помоћник директора „Словенске плаже“. — Наше насеље постало је хит у смијету, што се најбоље видјело на чуvenoj беzi u Берлину, када су наши објекти прости „планули“. Гостију — махом с подручја Западне Европе — имаћемо током цијеле сезоне у масном броју. Задовољни смо посјетом, али и проме-

том који се одвија у ванпансиону. Обиље садржаја које нудимо гости користе, и промет је из дана у дан све већи. Нијесу потрошачи само наши гости — свој динар осстављају и посјетиоци који долазе из других хотела, из суседних градова. А забаве је у вечерњим часовима на претпак, па су терасе препуне.

Мало боље упућени у туристичку жару да је једино што што цијене пансиона, па и ванпансионских услуга у

објектима „Словенске плаже“, нијесу мало веће. Изјвесно је да су оне за странце изузетно повољне, углавном због курсних разлика које су из дана у дан све веће. Али, шта је ту је — битно је да је све пуно. Па, ако је судити по оној јеврејској велики промет добра зара да, биланси на крају сезоне обрадоваће запослене у овој организацији.

С. Г.

ОСВРТ

СЕЗОНА И ПАПИРУ

На недавном сусрету туристичких радника Црне Горе и новинара који прате туристичке (не)прилике у овој републици било је доста ријечи о издавању кревета од стране домаћина. На овом скупу чуло се да је недавно донојета допуна Закона о самосталном личном раду средствима у својини грађана, према којој се туристима не могу издавати кревети и пружати друге услуге у кућама за које њихови власници немају такозване употребне дозволе. У Улицу, Сутомору и на подручју наше комуне власници

око 6.000 кревета немају употребне дозволе за своје објекте.

У Улицу су повели акцију преко Општинске конференције ССРН и Туристичког савеза: затражено је од надлежних републичких организација да одложе примјену овог прописа за годину дана. За то вријеме ће сви који то буду могли прибавити употребне дозволе. До тада ће им се издати привремене дозволе за издавање. И недавно је стигао позитиван одговор. „Обала спаса“ за донације госте биће, дакле, и његови кријати.

Поставља се питање: није ли слично могла да поступи и наша комуна? Истина, вели број домаћинстава има употребне дозволе, али је, као што смо навели, не маје оних који их немају. А изјвесно је да они неће с правом својих кућа тјерати госте. Напротив, примаће их и своје услуге наплаћивати. Инспектори ће се и љетос разлетјети по терену, биће непријатних сцена, као и да не, али питање је колики ће бити ефекат. Зар није боље да се дају привремене дозволе, па да лијепо сви гости буду пријављени, да општина узме свој дио пореза. Чини се да јесте.

Није у питању никакво легализовање „дивљих“ и „полудивљих“ него једноставно привремено одлагање прописа о издавању. На годину дана, док се не среди потреба докumentација.

С. Г.

ПОСТОЈЕ РАЗЛИЧИТЕ ТЕРИТОРИЈЕ о улози туризма у привредном развоју, а сви се слажу да је он веома комплексна и хетерогена активност, чији се ефекти изражавају преко скоро свих привредних и непривредних дјелатности, због чега се не може употребљавати с осталим привредним дјелатностима само пре коједног показатеља, па ма кар колико он био синтетизован. Нема дјелатности ни активности, која, у јачем или слабијем интензитету, не добија неке ефекте који су резултат туристичког развоја.

Сматрало се да је туризам непостојаћа економска активност подложен високом стечењу сезонских осцилација. Међутим, повећање неких параметара у туризму (девизни приливи, број ноћења) већ годинама достиже и 30%, док се код осталих активности стопа годишњег повећања кретала, углавном, до 10%.

Поред тога, туризам преко својих непосредних и посредних утицаја знатно доприноси укупном привредном развоју, а један од његових основних економских ефеката састоји се у утицају на бржи развој неразвијених пошумљених, губитака услед дејствија временског фактора, у туристичкој привреди то није случај. Туризам утиче и на рјешавање проблема запослености — спада у терцијарне активности у којима је људски рад основ дјелатности, јер процес аутоматизације веома споро прошире у комплекс туристичког привређивања.

Туризам доприноси разређавању проблема платног дефицита и веома повољно утиче на пласман робе. Док је цијена робе у класичном извору сптерећена разним дажбинама по основу њеног осигурања, транспорта, ускладаштења, губитка услед дејствија временског фактора, у туристичкој привреди то није случај. Туризам утиче и на рјешавање проблема запослености — спада у терцијарне активности у којима је људски рад основ дјелатности, јер процес аутоматизације веома споро прошире у комплекс туристичког привређивања.

Преко туризма се на веома ефектан начин задовољавају људске потребе за одмором и рекреацијом, па се он афирмише као активност која доприноси свестраној психичкој и физичкој рекреацији становништва, што као непосредну посљедицу има повећање продуктивности рада, смањење броја оболења, нормалан психички и физички развој дјече, омлађивање и свих радних људи.

Поменујемо и неке негативне елементе који карактеришу туризам.

Као посљедица сезонског пословања у туризму се недовољно користе капацитете, ниска је продуктивност запослених, као и рентабилност уложених средстава. Висок је капитални кофицијент — у односу на друге активности, захтијева релативно велика улагања у објекте уже и шире инфраструктуре. Већи број радника запослен је на одређеној вријеме, што веома недовољно утиче на њихов статус, а због нерадног периода високо је оптерећење „туристичке базе”, по основу фиксних трошка.

НАСТАНАК И РАЗВОЈ „МОНТЕНЕГРОТУРИСТА”

ХТО „МОНТЕНЕГРОТУРИСТ“ настао је 1973. годи-

не и то интеграцијом хотелских организација из Улице Јања, Бара, Петровца, Светог Стефана, Будве, Котора и Тивта, касније Цетиња, Плава, Жабљака, Пљевља, Мојковића и Плујина. Очијење је да је стварањем „Монтенегротуриста“ добијен туристички и економски систем, који може донети ванредну економску корист. Удружила је појединачне економске функције, и елементарна наука нас учи, доноси ванредно добре економске резултате, а овде се ради о неколико изразито важних функција, које су стекле статус удрžаних.

Туристичка потражња прво је била у саставу Радне заједнице заједничких служби, а формирањем као ОО УР у понуди је добијен нови квалитет — није више карактеристичан по дисперзивности, већ је постао снажна интегрисана организација која је у монтиности да дава поправно налази своје место у формирању туристичког производа, и, захваљујући томе, постиже све боље резултате, а као основ има повољније и веће цијене, боље коришћење капацитета. Ранија конкуренција између хотелских организација резултирала је одливавање нашег прихода и дохотка, што више није случај.

Обезбеђење неколико стотина милијарди, с једног места, преко заједнички формираних организација, доноси ванредну економску повољност, јер се постиже мања цијена и добија квалитетнија роба. Прије формирања концентрирана набавка, она је била карактеристична по релативно малим набавним количинама, са свим економским чегативним посљедицама такве набавке.

Појединачно узвеши, раније финансиска средства нису била значајна због своје дисперзивности, али, у новом систему, представљају снажан финансијски потенцијал, који перманентно обезбеђује девизну и динарску ликвидност. Сектор за опште, правне и кадровске послове ради правилнике и нормативна акта, заступа на судовима. Сектор за развој прати инвестициону активност у „Монтенегротуристу“, руковођени су у изградњи

принципима који су засновани на објектима прилагођеним савременим захтевима на концепту туристичке потражње на свјетском туристичком тржишту.

КАРАКТЕРИСТИКЕ ТУРИСТИЧКОГ ПРОИЗВОДА

ТУРИСТИЧКИ ПРОДУКТ, поред природних елемената и чисто туристичких објеката, чине и елементи других дјелатности — саобраћаја, пљопривреде, трговине, комуналне привреде, здравства, становништва у свим његовим облицима и видовима, друштвено-економски ниво развоја, објекти, културно-историјска прошлост...

Што се природних карактеристика тиче, Црна Гора, као подручје, има све услове за свеобухватан туристички развој. Тешко је наћи у свијetu да на толико малом простору од 13.800 квадратних километара постоје такви услови за развој свих до сада формираних властова туризма (стационарни, летњи, зимски и планински, здравствени, излетнички и конгресни, ловни, рибачи, језерски, морски), као што је то случај с нашом Републиком.

Што се природних лепота тиче, чини се да нигде као код нас природа није била тако издашна, јер је на малом простору створила услове за све видове туризма, чинећи тако овај простор међу најљепшим за одмор и рекреацију у Европи. На све га стотинак километара ваздушне линије смјењују се подручја од приморске до планинске климе.

Богатство културно-историјских споменика говоре о прошlostи овог региона и представљају значајан и веома изражен квалитет у формирању туристичког производа.

ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ И СТЕПЕН КОРИШЋЕЊА КАПАЦИТЕТА МЈЕРЕН БРОЈЕМ СМЈЕШТАЈНИХ ЈЕДИНИЦА

ЦРНА ГОРА РАСПОЛАЖЕ са 136 хиљада кревета у свим видовима смјештаја. Највише их је у домаћој радиности — 56.000 или 41% са укупног броја капаците-

та. Слиједе кампови са 23 хиљаде, па хотели са 19.754 кревета, одмаралишта и туристичка насеља.

ХТО „Монтенегротурист“ располаже са основним средствима у вриједности од 20 милијарди динара — 15.186 кревета у хотелима претежно „Б“ категорије, 10 кампова са 12.000 кампа јединице; закупљују 20.000 кревета у приватној радиности; има 8.000 м² продајног и 10.000 м² магацинског и складишног простора; 40 модерних аутобуса, 20 минibusa. У периоду санације инвестирано је близу 14 хиљада динара.

Као један од основних показатеља за мјерење степена коришћења капацитета служи број дана заузетости. Ако ставимо у однос броја ноћења са смјештајним капацитетима у 1984. години, дојамо за Црну Гору број 67, у Југославији 79, а у „Монтенегротуристу“ 75 дана.

У хотелима „Монтенегротурист“ просјечан број дана коришћења износи 121, у домаћој радиности 55, а у камповима 45 дана.

Као што се види по овим показатељима, коришћење капацитета у Црној Гори стаје је него у Југославији, због неповољне структуре капацитета — кампови и закуп приватних соба у укупном капацитетима учествују са 66%.

РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА ХТО „МОНТЕНЕГРОТУРИСТ“

ПРОШЛОГODИШЊА ТУРИСТИЧКА СЕЗОНА карактеристична је по даљем заоштравању услова привређивања, али и поред тога остварени су повољни резултати, и то у условима осјетног пада животног стандарда и туристичке тражње на домаћем тржишту.

Укупни приход повећан је за 55%, трошкови су имали спорији раст за 7 индексних поена, доходак је порастао по стопи од 70%. Остатак дохотка већи је него у претходном периоду за 165% и износи 576.067 хиљада динара. Доходак је оптерећен високим каматама по основу дугорочних и краткорочних кредита. Укупна економско-финансијска ситуација Радне организације и, посебно,

једног броја основних организација, погоршана је, у првом реду, због доспјелих обавеза по кредиту Међународне финансијске корпорације.

Прошлогодишњу туристичку сезону смо, у односу на 1983. годину, дочекали са 27% више хотелских кревета, а на новој Радне организације остварено је преко три милиона и триста хиљада ноћења — 1.833.959 у хотелима, 532 хиљаде у камповима и 948 хиљада у домаћинству. Укупан број иностраних ноћења у 1984. годину, износи 99%. Број иностраних ноћења за исти период већи је за 46,6%, а број ноћења домаћих туриста опаја је, и то првенствено у закупу соба у домаћој радиности.

РЕПРОДУКЦИОНИ ПРОЦЕС У „МОНТЕНЕГРОТУРИСТУ“

ЕКОНОМСКИ ГЛЕДАНО, репродукција представља процес обнављања производних ресурса на одређеној основи. Код нас се под репродукционим процесом подразумевајући одређених грана, које једна другу условљавају или надопуњују. „Монтенегротурист“, као туристичка организација, саставни је дио репроцеса у коју су још укључене пољопривреда и промет, као директне гране, а остале као индиректне.

У „Монтенегротуристу“ постоје четири основне организације удруженог рада, које се могу сврстати као дјелови репроцеса: „Агрогон“ у Улицу, „Језера-кооп“ на Жабљаку, „Јадран“ у Будви и „МонтенегроКомер“ у Бару. ОУУР пљопривреде имају изванредне природне и друге услове за одговарајућу промет водњу, па треба очекивати прилагођавање њихове производње „Монтенегротуристу“.

Трговина у туристичким мјестима веома је скромашна и — не само квалитетом, него и квантитетом — не прати туристичке захтјеве. Морала би бити много диференцијација у понуди, како би се постигао већи квалитет туристичког производа и већа укупна туристичка потрошња.

КОНЦЕПЦИЈА РАЗВОЈА

НАУЧНЕ АНАЛИЗЕ, које прате кретање будуће потражње у Европи, говоре да ће се она увећавати годишње за 5-7%, а да би се она за страни понуде изградити око 3,5 милиона кревета, и то претежно на подручју Медијтерана. То и Југославији и Црној Гори даје прилику да учествује у планираној потражњи, под условом да финансиски извори буду обезбјеђени. Чистих финансијских кредита тешко је бити у наредном периоду, па треба већу пажњу посветити заједничким улагањима, где свака страна добија сразмерно уложеном и ангажованом капиталу.

Нарочито интересантан елеменат удружене је дејавнина компонента, која ће и наредних година бити актива. У Црној Гори треба ипак завршити на 5. странији

МОГУЋНОСТИ И УСЛОВИ

Хитна туристичка помоћ током овогодишње сезоне биће ефикаснија него ранијих година. Да би моторизовани туристи, који стижу из различитих земаља и остварују око 70% укупног иностраног промета у туризму наше земље, били безбрежни, побринуће се АМСЈ који ће такође увести турнинг-службу подићи на виши ниво.

Ово се, између остalog, чује на југословенском саветовању, шестом по реду, радника стручних служби АМСЈ које је одржано у Будви.

Вукашин Марашић, секретар АМСЈ је у уводном излагању истакао да турнинг помоћ моторизованим туристима, који стижу у нашу земљу (годишње у просјеку стиже око 10 милиона возила), има

С. Г.

У МОДЕРНОЈ ГАЛЕРИЈИ БОГАТ ПРОГРАМ ЛУБАРДИНЕ ИМПРЕСИЈЕ ИЗ ЛОГОРА

У Модерној галерији, како нас је обавијестио њез ру-
ководилац Јован Ивановић, у наредним мјесецима организоваће се више изложби наших познатих мајстора сликарске палете.

Послије изложбе Петра Лубарде представиће се сликар Вако Липовац, сликар и вајар Стеван Лукетић, а затим Бата Михајловић који управо излаже у „граду свјетlosti”, где је, иначе, и стекао међународну репродукцију.

До краја изложбене сезоне у Модерној галерији излагачи сликари Слободан Словинић, Бранко Миљуш и Драго Додик.

У заједници с Галеријом несврстаних из Титограда и музејом „25. мај“ у Београду, у Модерној галерији организоваће се двије изложбе дјела из богатих ризница те двије галерије.

* * *

Од 8. до 22. маја у Модерној галерији у Будви приређена је поводом прославе 40. годишњице побједе над фашизмом изложба 25 слика Петра Лубарде чија је тема истовjetна — логор.

Катализму другог свјетског рата Петар Лубарда, је дан од највећих југословенских сликара, провео је у концентрационим логорима. „Та изолованост, та специјал на психоза људи заробљених,

ња сликаревог. Исту ову ком поненту има и више цртежа и слика на којима је покушао да скапира атмосферу у логорским баракама и логору уопште. Поједини листови имају својеврску аутентичност. Заробљеници у њемачком логору, Кроз прозор и Из логора у Њемачкој, затим Слушање гитаре, Заробљеници у разговору и Заробљеник чита, носе обиљежја експресионизма форме. Тре-

Филм „Чудо невиђено“ на Московском фестивалу

Филм „Чудо невиђено“, који су прошле године заједнички произвели „Зета филм“ из Будве и Центар филм из Београда, одређен је да ове године представља југословенску кинематографију на Међународном филмском фестивалу у Москви. Ово запажено дјело режирао је наш даровити млади синаста Јивко Николић, који је са Синицом Павићем и аутор сценарија.

„Чудо невиђено“ је прошле године био један од најгледанијих филмова домаће производње. Његово приказивање на Фестивалу у Москви, који се убраја међу пет најзначајнијих филмских смотри у свијету, представља признање његовим ауторима и продуцентским кућама.

људи у логорима — чудна је Могао би је описати једина Достојевски. Утолико теже бих ја то могао да прикажем” — причао је Лубарда Олги Перовић. Али, и у том ужасним животним условима ма покушавао је да забиљежи све што га је окруживао. „И интересантно, да сам запазио да у тим биљешкама, које сам тако правио, ни како не могу изнаћи право стање колора, ни пратијући за робљенике, ни све то скупа. Није ми било довољно да из разим оно осјећање које сам имао”. Међутим, и поред свих ограда, чињеница је да је Лубарда у тих педесетак слика, скица и цртежа, сачуваних у Историјском музеју СР Црне Горе на Цетињу, по некад не без патетике, сукобом боја знао да оствари изванредне психолошке студије. Такав је Заробљеник из Кремса, рађен 2. јуна 1941. зеленим и црвеним тоновима, чија је експресивност, праје свега одраз психичког ста-

ба поменуту и листове с баркама и логор приказан споља, за које се, како је сам изјавио, трудио да их прикаже као мртвачке сандуке. Логорашки живот и ратне визије, крвотропића и смрт у све оно што је о томе у дјетињству слушао, тих ратних година, Лубарду је дубоко потресало. Ових визија никад се није ослободио и оне су играле значајну улогу у његовом стваралаштву, нарочито у вријеме стварања дјела са темом битака из наше даље или ближе прошlosti.

ИЗЛОЖБА ЧЕТВОРИЦЕ

У изложбеној галерији гранд-хотела Свети Стефан отворена је изложба четворице сликара из наше општине, иначе чланова Удружења ликовних умјетника Будве. Своје радове изложили су Бићо Митровић, Нико Милошев, Саво Павловић и Пере Пићац. Слике младих стваралаца изазвале су пажњу наших суграђана и гостију који бораве на нашој ривијери.

ОБНОВА СТАРИХ ГРАДОВА НА ЦРНОГОРСКОМ ПРИМОРJУ

БЕЗ ЧЕКАЊА И ОДЛАГАЊА

И поред поприлично нејасноћа и неусаглашених става око обнове порушених стarih градова у катастрофалном земљотресу, који је ово подручје задесио 15. априла 1979. године, одлагања и чекања за њихово враћање у живот више не би смјело да буде. То је једна од порука која се чула на састанку у Будви, коме су присуствовали предсједник Пословног одбора Републичког фонда за обнову и изградњу по страдалог подручја Радомир Бачић и представници Котра и Будве. Позиву да учествују у раду скупа нијесу се одзвали представници Херцег-Новог, Ужиња и Бара.

На састанку је разматран предлог Савјета Радне организације „Стари град“ о начињу и висини додјеле кредита грађанима за обнову порушених зграда. Оцјена је, наиме, да предвиђени износи кредита и изблиза нијесу доволни да се, чак, изврши само конструктивна санација порушених и оштећених објекта. Недовољна су и средства предвиђене валоризације на кредите, па је Савјет „Старог града“ предложио ново решење — да се из постојећих „ћор сокака“ што прије изиђе и тако се убрзају послови на сложеним и неobično важним пословима око обнове ових стarih урбаних језгара, која представљају јединствене споменике нашег културног наслеђа.

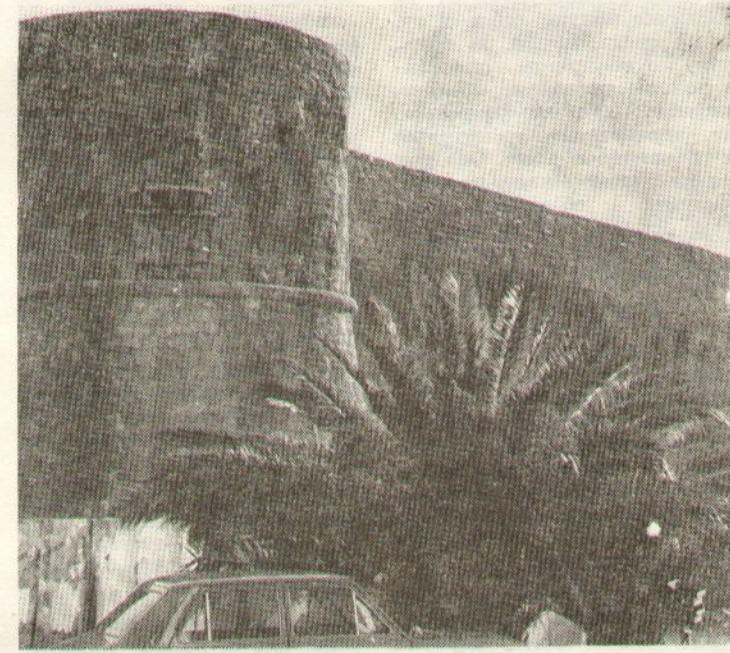
Предлаже се, наиме, да се кредити за санацију зграда додјељују власницима зграда, а не домаћинствима како

је то досадашњим прописима предвиђено. Износи кредита били би лимитирани на два милиона динара, и то би, како се вјерује, омогућило да се ревитализацији ових стarih драгуља приђе организовано и већ одмах. Представници „Старог града“ тврде да би обнова 184 објекта у старој Будви могла да се за врши за четиринаест мјесеци, под условом да се потребна средства на вријеме обезбедиједе.

Представници Котра, који као споменик културе има специфичности, предлог Будве у потпуности прихватају.

Договорено је да се са свим тим упознају Секретаријат за финансије и Друштвени савјет за обнову Црне Горе, па се очекује да ће се ови мјеродавни форуми изјаснити о овом сложеном проблему с којим се организације задужене за обнову стarih градова сучавају. И даље као нејасноће остају питања око разрешавања имовинско-правних односа везаних за објекте у стarih урбаним језгрима, али се вјерује да ће се, ако се питање кредита решијеше повољно, и тај „Гордијев чвор“ лакше и брже прејећи.

Д. Новаковић

Бедем Старог града

ТРАГОМ НЕСТАЛИХ ЦИВИЛИЗАЦИЈА

КЛАСИЧНО ДОБА ГРЧКЕ УМЈЕТНОСТИ

У ТЕХНИЦИ ГРАЂЕЊА У КАМЕНУ постигнути су нарочито на грађевинама атинског Акропоља врхунац и савршенство. Међу грађевинама се истичу Зевсов храм у Олимпији и Партенон на атинском Акропољу.

Зевсов храм у Олимпији први је велики храм подигнут послије персијских ратова. По његовим остацима, и по описима савременика, можемо да добијемо слику овог величanstvenog дорског храма, у коме је био Фидијина колосална статуа Зевса.

Партенон, храм Атине дјевице, почео је градити Перикле по савјетима Фидијиним. Грађење је трајало девет година (447-438), а вајарски украси рађени су још шест година и храм је остао сачуван двије хиљаде година. Био је преобраћен у Богородичину цркву, па у цамију а најзад је служио Турцима као барутана, те је јако био оштећен, када га је погодила једна венецијска бомба.

Када је Партенон био завршен, подигнут је величanstveni прилаз Акропољу — Пропилеји, а с десне стране већ је раније био мали јонски храм Нике Антерос (Нике без крила).

Истовремено, или нешто касније, саграђен је на Акропољу Ерехтејон, један од најљепших и најбоље очуваних јонских храмова. Био је посвећен богињи града Атине и митском краљу Ерехтеусу. Због ове двојице, а и због прилагођавања натргнутом земљишту, основа храма је необична и јединствена. У Ерехтејусову целиу улазило се кроз два неједнака трема са стране, од којих је нарочито интересантан мањи, који држи шест каријатида натприродне величине.

ВАЈАРСТВО

О Фидијином животу зна се врло мало. По писаним изворима једно од првих дјела била му је колосална статуа Атине Промахос (победе) која је била израђена од бронзе и постављена на Акропољу послије побједе Грка над Персијанцима. Није сачувана ни статуа, ни њена копија.

Другу статуу, која је представљала Атину у миру, били су поручили Атињани са

острва Лемнос и позната је под именом Атина Лемније.

Један Енглез, лорд Елцин, био је добио од султана дозволу да скине пластичне украсе с Партенона, па је 1801. дивљачки упорапстојио Акропољ. При скidaњу нарочито су страдали забати, па их је врло тешко реконструисати. Он њих су остали само веома оштећени дјелови, за које је тешко рећи кога представљају. У 92 метре су се не са по дјелију велики фризи Партенона дугачак 150 метара, а висок један метар, који приказује велику процесију у част Атине. Био је на унутрашњем зиду и видио се само из храма.

Вајарска дјела на Партенону радили су сарадници и ученици Фидијини, а он је, свакако, давао нацрте и може се сматрати духовним оцем свих ових дјела.

Разумљиво је да је Фидија, као највећи вајар свога времена, утицао на цјелокупну умјетност петог вијека. Од његових сљедбеника највише се истакао Алкамен, који је послије Фидијине смрти био званични вајар Атине. Вјероватно је Баџац диска у Ватикану копија његовог дјела.

Поликлет је био високо цијењен Фидијин савременик. Такмичећи се с Фидијом и другима, израдио је статуу Амазонке у бронзи, за коју је добио прву награду, а Фидија другу.

Поликлет је творац „Канона“, тачно одређених односима дјелова човјечјег тјела. Његов „Канон“ је сачуван само у изводима, па пропорције које је он сматрао идеалним, видимо на његовим дјелима, од којих је најзначајније Дорифорос (који носи копље) сачуван у многим копијама.

Поликлет је радио и друге статуе да би показао да његов „Канон“ одређује најскладније и најтачније пропорције, а међу њима се истиче Диадеменос који је уздигнутим рукама везивао себи око чела побједничку траку — дијадему.

У исти круг вајара спада и Пациониос, од кога је остао мраморни кип богиње побједе Ника, који је био на девет метара високом стубу пред Зевсовим храмом у Олимпији.

СА НАШИМ НАЈБОЉИМ ТРЕНЕРОМ

ПАВЛЕ БУЧАЈ:

РАД ЈЕ ОСНОВ СВЕМУ, ПА И БОКСУ

За нашег најбољег спортског тренера у 1984. години општинска СОФК-а проглашила је Павла Бучая.

— У нашој општини — рећа нам је он — бокс нема традиције, али све је више оних који навлаче боксерске рукашице... Почели смо половином 1978. године. Први ученици и касније добри бок сери били су Видо Ратковић (полусредња), Рафајло Косијерац и Васо Павићевић (полусредња), Башко Бојовић (средња), Зоран Маркићевић (велтер), Лука Новаковић (бантам). Овим момцима су се прикључили Миодраг Митровић (мува), Радомир Митровић (велтер), Дејан Јовановић (бантам), Миодраг Зец (тешка), Саво Гиговић (полувелтер). Сада су у екипи Драган Кривокапић и Зеко Махмутовић (папир), Саша Лабовић (бантам), Жељко Мијајловић (полувелтер), Зоран Перкин (полусредња) и Рашко Буровић (лака).

— Постати добар тренер није лако...?

— Тачно, али млади Будва ни воле борилачке спортиве — цудо, карате и бокс. Средина није расположена према овој племенитој вјештини, јер многи бокс поистовјеђују с тучом, што он није. Млади воле да се доказују, а бокс је спорт, гдје може, заиста, да се докаже. Чињеница је да се на обали Јадрана одњеговао наш боксерски ас Мате Парлов. Једног дана и Будва може да добије спортиста који ће нешто значити у југословенском боксу.

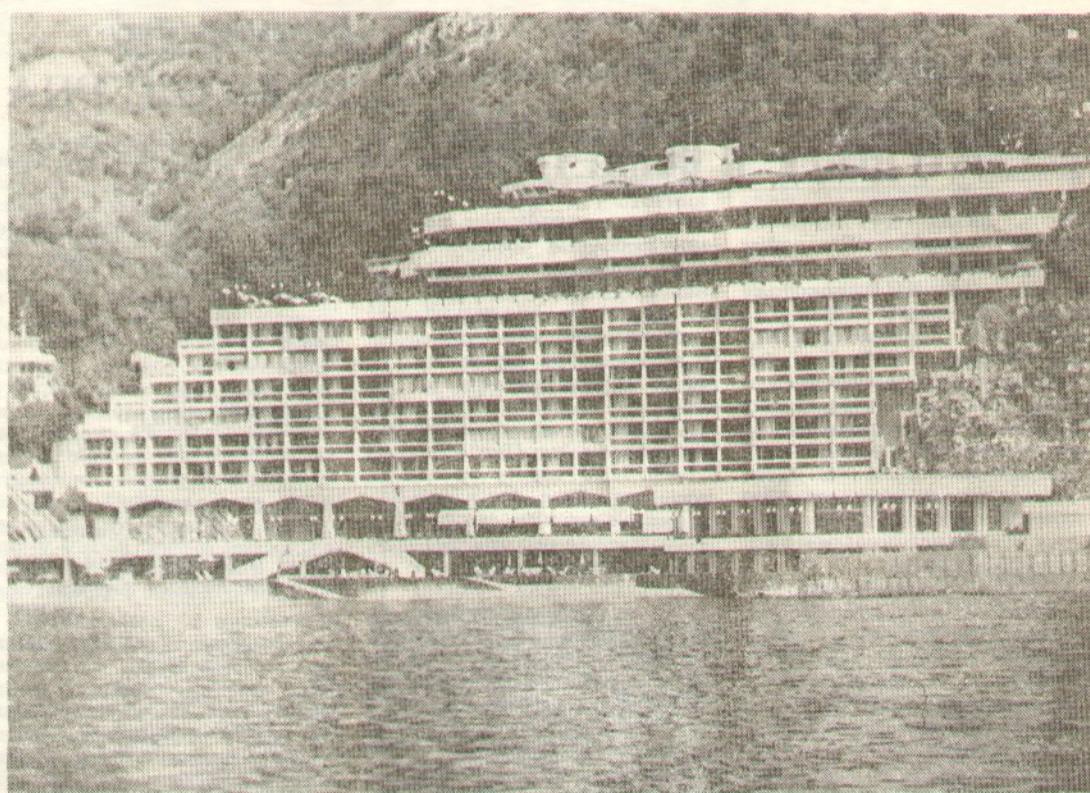
Тешкоћу представља стална миграција боксера. Чим израсте неки од њих у нашем клубу, одлази из Будве. Такав случај био је с Дејаном Јовановићем, кога су „отели“ Никшићани, Рафајлом Косијеревићем — Сплита ни, Васом Павићевићем — београдски „Раднички“, Башком Бојовићем — „14. октобар“ из Крушевца. Недавно је, уз нашу сагласност, Видо Ратковић приступио панчевачком „Динаму“. Ти боксери не заборављају гдје су пошли и гдје су се одливили...

— Најтеже од свега је што немамо услова за рад — мислим на дворану за тренинге зими, реквизите, крушке, утезалке, растезалке, па ни кукавице! Још се нијесмо попели на ринг међу својим навијачима — све усјехе постигли смо ван Будве. На републичким такмичинама, што у сениорској конкуренцији освојили смо око десет медаља, а од тога пет златних. На међународним и турнирима у нашој земљи још десетак медаља и толико пехара. Последи ових усјеха, СИЗ за физичку културу нам је одобрио средства за опрему ринга, кога нам је поклонио БК „Никшић“. Тако ћемо ускоро моћи да покажемо боксерску вјештину и пред нашим публиком. Намјеравамо да овог јетра, на Словенској плажи или у Бечићима, органи звјемо квалитетан турнир на коме ће учествовати наши

реномирани боксери. Покровитељ турнира биће вјероватно „Монтенегроекспрес“ односно „Монтенегротурист“.

— Да ли је остало нешто што вам нијесте реклами?

— Случајно сам заборавио да поменем двојицу заиста добрих и вриједних боксера, који су 1983. године били прваци Црне Горе у омладинској конкуренцији? Владимира Иванчевића у папир и Сашу Вукотића у полутиешката категорији.

На памому су бољи дани за хотел „АС“ у Перазића Долу

ПРВЕНСТВО ЦРНЕ ГОРЕ У БОЋАЊУ...

БОЋАРСКО ИГРАЛИШТЕ на Словенској плажи било је у средином маја препуно такмичара и посјетилаца. У организацији Боћарског савеза општине Будва одржано је првенство Црне Горе у боћању за појединце и у избијању, такође за појединце. Учествовало је 16 такмичара,

а најбољима су припадали пехари Боћарског савеза Црне Горе.

Првак Црне Горе за ову годину у појединачној конкуренцији постао је Миро Марић, члан Боћарског клуба „Радник“ из Тивта. Такмичари из наше општине — чланови Боћарског клуба

„Јужни Јадран“ — постигли су задовољавајуће резултате. Богдан Буровић, заузео је четврто место, Светозар Приболовић био је десети, док је једанаесто место заузео Драган Госовић.

Прво првенство републике у избијању за појединце окупило је 13 такмичара. Првак

Црне Горе за ову годину постао је Миодраг Булајић, члан клуба „Приморац“ из Столива. Такмичари из наше општине у овој дисциплини постигли су добре резултате. Богдан Буровић, заузео је друго место, Васко Минић, пето, док је тринести био Ацо Парезановић, члан Боћарског клуба „Пекара“.

— Била је то изузетна спорска манифестација — каже Буро Марковић, члан управе будванских боћара. — На игралишту се окупило 300-400 посматрача. Првенство је протекло без и једног инцидента, и с правом се може рећи да је то било мајско спорско освјежење за наш град.

С. Г.

Кутак за разоноду

МОЖДА НИСТЕ ЗНАЛИ?

БИТКА НА КАТАЛУНСКИМ ПОЉИМА

ЗА ВРИЈЕМЕ СЕОБЕ НАРОДА хунска војска се у бици на Каталаунском пољу (451. године) борила са узвиком „А-Т-И-Л-А“, именом свога краља. Хроничари су заблажили да су се од тог узвика тресла кољена многим храбрим римским легионарима.

КРАЈЕМ XVIII ВИЈЕКА у већини европских војски биле су устављене боје ознаке. Служиле су за стално означавање родова и специјалности. У већини војских тога времена на спољној страни и при крају оба рукава ушиване су парочите четвороугле ознаке од металне жице, чиме је спречавана употреба рукава за брисање поса. Касније ове ознаке израђиване су од свиле и служиле су као украс.

КРАЈЕМ XIX ВИЈЕКА у већини европских војских биле су устављене боје ознаке. Служиле су за стално означавање родова и специјалности. Пјешадија је имала црвену или зелену боју, артиљерија црну или смеђу, коњица плаву или жуту, инжењерија љубичасту итд.

У ВИЦИ КОД ТАНЕНВЕРГА (1410. године) пољска сељачка пјешадија усклађивала је јуриши корак с пјесном и поразила германске ритере. У XVII и XVIII вијеку, шведске и пруске јединице пјевале су у јуришу протестантске црквене пјесме Корале.

ФРАНЦУСКА РЕВОЛУЦИОНАРНА ВОЈСКА (1792.-1804) кретала се на бојишту по звучима „Марселе“. Пападела је и јуришала на узвик старешине „Ен аван“ — напријед, а војници су узвраћали са громогласно „цаира“ — побиједићемо.

АНЕГДОТЕ

ДА ЧУЈЕ КРАЉ

Возио Џон Штајнбек ау томобил по веома лошем друму, па са сапутником извоео разговор о роману који намјерава да напише. Толико се био занапо у причање садржаја, да није обраћао пажњу куда вози, па је сапутник у је днном часу био принуђен

да зграби волан и тако спријечи несрећу.

Штајнбек узвикну:

— Шта то радите?

— Извините, — одговори овај, — али не могу да дозволим да погинете прије него што ми испричаме садржај тог занимљивог романа.

ТО НЕ ЗНА

У полицијски комесаријат утврдије један дјечак и обраћа се дежурном нареднику:

— Молим вас, дођите број зо на улицу. Један покваренjak туче мога оца!

Дежурни појури на улицу и угледа два твојевка како се немилише туку:

— Реци ми који је твој отац? — упита он дјечака.

— То не знам. Изгледа да се баш због тога и туку.

НИЈЕ ЛУД

— Јеси ли рекао учитељу да си добио браћу близанце и да зато јуче ниси ишао у школу? — пита отац синчића.

— Нисам луд. Рекао сам му само да је једнога. За другог ћу му рећи кад би демизостао из школе слеће пут.

ШТА МУ ПАДА НА ПАМЕТ

— Да, госпођо, — рече ветеринар — ваша мачка ће се ових дана сигурно омацити.

— То је немогуће — буни се власница мачке. — Па она, уопште не излази из куће.

— Тог часа испод тросједа се извуче велики мачор.

— А овај овдје? — упита ветеринар, смијешећи се.

— Шта вам пада на памет! Па то је њен брат!

ПЛАТОНОВ ОДГОВОР

Кад платону казаше да неки људи о њему злоговоре, он рече:

— Шта ћу им? Али, ја ћу живјети тако да им нико не вјерује!

Ловачко друштво „Приморје“ организовало је отворено првенство у гађању глинених голубова. Такмичење је одржано 9. маја у част Дане победе на Олимпијском стријелишту у Титограду. Такмичење је било и изборно за састав епике Будве која ће учествовати на овогодишњем републичком првенству, купу и другим такмичењима.

Гађало се у двије серије по 15 голубова и постигнути су слиједећи резултати: Бобо Јовић 24 од 30 могућих, Видо Глушчевић 20 (након распуштања), Гавро Марковић 20, Зоран Шпадијер 18, Ненад Лијешевић 16, Павле Мартиновић 15 и Рајко Рајковић 9 погубених голубова.

Резултати су изнад очекивања, поготову ако се има у виду да су сви такмичари, и зузев једног, први пут учествовали у гађању и без икаквог тренинга.

У организацији такмичења помоћи су пружила ловачка друштва Цетиња и Титоград која су ставила на распорлагање стрелиште и сву опрему, као и ловци ова два друштва која су нам несебично у свemu помогли.

В. Глушчевић